

Raadsvoorstel

Onderwerp Herinrichting De Savornin Lohmanlaan
Telnr. 14 050 Bijlagen 2

Registratienummer 190068-2024
Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van
persoonsgegevens)

Portefeuillehouder Broeksma

Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: Maand 10 Jaar 2024
Raad LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het Definitief Ontwerp voor de transformatie van De Savornin Lohmanlaan vast te stellen;
- II. de totale kosten (inclusief plankosten) voor de transformatie van De Savornin Lohmanlaan vast te stellen op € 1.056.500,--;
- III. hiervoor een uitvoeringskrediet van € 1.056.500,-- beschikbaar te stellen en dit te dekken uit:
  - a. een subsidie van de Provincie Groningen van € 294.500,--;
  - b. een incidentele bijdrage van winkeliers winkelplein De Savornin Lohmanlaan € 80.000,--
  - c. een incidentele bijdrage van 'Intensiveringsmiddelen Mobiliteit' van € 239.000,--;
  - d. een incidentele bijdrage van € 104.000,-- ten laste van de Reserve Grondzaken;
  - e. een incidentele bijdrage van 'Programma Leefkwaliteit – herwinnen openbare ruimte' van € 109.000,--;
  - f. een incidentele bijdrage van 'Ruimtelijke Economie' van € 200.000,--;
  - g. een incidentele bijdrage van 'Gebiedsteam Zuid' van € 30.000,--;
  - h. Voornoemde bedragen bij c tot en met g te storten in de bekleemde reserve ter dekking van de structurele kapitaallasten van € 28.644,--;
- IV. de gemeentebegroting 2024 op deelprogrammaniveau overeenkomstig te wijzigen;

Samenvatting

De Savornin Lohmanlaan is een 30 km/uur-sstraat, maar is nu niet zo ingericht. Door de brede rijbaan wordt er vaak hard gereden, wat vooral voor voetgangers en fietsers onveilig is. Als onderdeel van het uitvoeringsprogramma Doorwaardbare Stad wordt de straat groen, veilig, toegankelijk en klimaatadaptief ingericht. Door de straat te versmallen en verhoogde plateaus aan te leggen, verwachten we dat de snelheid van het autoverkeer afneemt. Daarnaast wordt nieuw groen aangelegd en wordt bestaand groen uitgebreid, om in de toekomst meer neerslag te kunnen opvangen en hittestress te voorkomen. Bij de supermarkt wordt een plein aangelegd, waardoor ruimte ontstaat voor ontmoeting en groen. Uw raad wordt voorgesteld om hiervoor krediet beschikbaar te stellen.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Al lange tijd wordt door bewoners van De Savornin Lohmanlaan aangegeven dat er hard wordt gereden in de straat. Na opening van de Helperzoomtunnel in 2020 is ook de hoeveelheid verkeer dat door de straat rijdt toegenomen. Hierdoor is de verkeersveiligheid in de straat nog meer onder druk komen te staan. De bezorgdheid van bewoners over de verkeersveiligheid namen sindsdien fors toe. De zorgen gingen over de toename van het autoverkeer door de wijk en te snel rijden met als gevolg daarvan een toename van het aantal verkeersonveilige situaties. De Savornin Lohmanlaan is een woonstraat met een maximumsnelheid van 30 km/uur, maar het profiel van de straat is breed en bestaat uit asfalt. Het gemotoriseerde verkeer heeft er alle ruimte. Op basis van meldingen en gesprekken met bewoners en het Wijkcomité Helpman (WCH) zijn de zorgen en knelpunten op een rij gezet en voorzien van mogelijke maatregelen.

In 2021 zijn tijdelijke maatregelen genomen om het wegbeeld te versmallen, zoals het toevoegen van bloembakken en het invoeren van haaksparkeren. Ondanks deze maatregelen wordt er nog steeds hard gereden.

Zowel de verkeersbelasting alsook het gebruik van de straat en het gedrag van de verkeersdeelnemers zijn niet in overeenstemming met de functie van de straat. Dit leidt tot overlast, in het bijzonder voor fietsers en voetgangers die de straat gebruiken of die de straat over willen steken. De mobiliteitsvisie 'Groningen Goed Op Weg' (2021) is één van de beleidsdocumenten die een bijdrage levert aan een betere verdeling van de druk op de openbare ruimte. In het uitvoeringsprogramma 'Doorwaadbare Stad' zijn concrete voorstellen opgenomen voor onder andere het verlagen van de maximumsnelheid, realiseren van beleefplekken en knips op verschillende wegen. Op 16 november 2022 is het uitvoeringsprogramma Doorwaadbare Stad 'Van verkeersruimte naar leefruimte' vastgesteld en is De Savornin Lohmanlaan hier onderdeel van geworden.

De Savornin Lohmanlaan heeft een belangrijke functie voor fietsers van en naar wijkwinkelcentrum Helperplein. Bovendien staan er in de directe omgeving verschillende basisscholen, kinderopvanginstellingen en een locatie van het middelbaar onderwijs. Veel fietsers en voetgangers gebruiken De Savornin Lohmanlaan om op hun bestemming te komen. Langs De Savornin Lohmanlaan liggen verschillende wijkfuncties. Zo is er een klein buurtwinkelcentrum met een supermarkt en een eetcounter. Daarnaast is er een tennisvereniging met leden die uit de wijk zelf komen, maar ook van daarbuiten. Speelvoorzieningen liggen aan weerszijden van de straat. Deze wijkfuncties zorgen ervoor dat De Savornin Lohmanlaan een belangrijke functie voor de buurt heeft.

Om de leefkwaliteit en de verkeersveiligheid op de Savornin Lohmanlaan te verbeteren moet de straat anders worden ingericht. Door de snelheid van het autoverkeer te verminderen zal de verkeersveiligheid verbeteren. De straat kan groener worden ingericht en waar mogelijk kan de laanstructuur worden hersteld. Door de uitstraling van de straat moet voor gebruikers duidelijk worden dat het hier een 30km/uur-straat betreft. Het Savornin Lohmanplein wordt opnieuw ingericht. Hier ligt een kans om groen en speelplekken in dit deel van de straat te verbinden. Bij hoge neerslagpieken stroomt water vanaf de straat naar zijstraten, waardoor kwetsbare locaties onbereikbaar kunnen worden. Door een regenwaterriool aan te leggen kan dit worden voorkomen. Vergroenen draagt bij aan het opvangen en vasthouden van neerslag in het gebied. Door de ruimte bij de supermarkt als verblijfsgebied in te richten ontstaat meer ruimte voor ontmoeting en vergroening.

De herinrichting van De Savornin Lohmanlaan kan begin 2025 worden uitgevoerd.

Kader

De herinrichting van de Savornin Lohmanlaan sluit aan bij de volgende beleidskaders:

- Vanuit Stadsbeheer wordt gewerkt aan een nieuwe beheerstrategie. Onderdeel van deze strategie is de beheergids. Deze beheergids bundelt goede voorbeelden van beheer in de openbare ruimte op gebied van: verharding, groen, water, straatmeubilair, spelen, kunstwerken en reiniging. De beheergids heeft als doel om de toekomstige kwaliteit van de openbare ruimte te waarborgen (na uitvoering).
- Het groenplan 'Vitamine G' (2020) - het versterken en vergroten van meer groen in de stad, meer klimaatadaptief maken van de openbare ruimte en het versterken van ecologische structuren. Ambitie is om alle groenstructuren binnen de gemeente zoveel mogelijk met elkaar te verbinden. De verbindingen realiseren we door nieuw groen toe te voegen en bestaand groen waar mogelijk uit te breiden.

- Uit de hittestresskaart komt naar voren dat er relatief weinig hittestress rondom de Savornin Lohmanlaan voorkomt, maar de oostkant, rondom het winkelplein, is wel een aandachtspunt. De wateroverlastkaart laat zien dat de Savornin Lohmanlaan op een aantal delen van het traject te maken kan hebben met overlast. Daarnaast is er in de nabije omgeving een urgente wateroverlastlocatie (Chopinstraat). Om de kans op toekomstige wateroverlast in de straat te voorkomen, willen we ervoor zorgen dat regenwater de juiste kant op stroomt en het water zoveel mogelijk wordt afgeremd, zodat het geïnfiltreerd kan worden in de (verlaagde) groenstroken. Daarnaast wordt er HWA aangelegd.
- Leidraad Openbare Ruimte (2021) - Deze ontwerpleidraad gaat uit van een multi-dimensionale aanpak waaronder toegankelijkheid, veiligheid, beleving, sociale interactie, ecologie, klimaatadaptatie, economie, cultuurhistorie én mobiliteit samen de straat maken. De Savornin Lohmanlaan staat hierin genoemd als concentrische straat en dit wordt dan ook meegenomen als kader voor het ontwerp van de straat.

Argumenten en afwegingen

Met het voorstel wordt uitvoering gegeven aan onderdelen uit gemeentelijk beleid en ambities. De straat wordt toekomstbestendig ingericht. Daarnaast beantwoordt de nieuwe inrichting de wensen en zorgen van de bewoners. Met het versmallen van de weg wordt nieuw groen toegevoegd, waardoor de staat een vriendelijker karakter krijgt. Verhoogde plateaus werken verkeersremmend en zorgen er tevens voor dat er een plein ontstaat op twee plekken. Er is meer ruimte voor ontmoeting, door zitgelegenheid bij groene plekken en op het winkelplein. Bij hoge neerslagpieken wordt meer water opgevangen en in het gebied vastgehouden. In warme maanden kan dit droogte tegengaan.

1. *Impressie van smallere straat en extra groenstrook*

DO: westelijk deel van de straat

DO: oostelijk deel van de straat

Het nieuwe ontwerp is opgenomen als bijlage I. In het ontwerp zijn de volgende onderdelen opgenomen:

Verkeersveiligheid:

- De breedte van de straat zal over de gehele lengte teruggebracht worden naar 5,8 meter. Op dit moment heeft de straat verschillende breedtes waarbij dit varieert tussen plaatselijk 6,5 meter tot 9 meter. In het ontwerp wordt dit overal 5,8 meter.
- De kruispunten worden verbijzonderd door deze als plateaus in rood asfalt te benadrukken.
- De ingang vanaf de Verlengde Hereweg wordt, door het parkeren te verhogen en beter te situeren, overzichtelijker. De entree bij de Helperzoom wordt optisch versmald door te werken met basaltblokken, hierdoor accentueren we de entree richting een 30 km/h straat. Daarnaast wordt het oversteken voor fietsers hier veiliger gemaakt door een middenberm te creëren.

Parkeren:

- In de straat wordt op een aantal plekken verhoogd parkeren aangelegd. Dit draagt bij aan de optische versmalling van de straat.
- Er worden parkeerplaatsen vervangen door groen, afhankelijk van de gemeten en ervaren parkeerdruk per straatdeel. Aan de westzijde is de parkeerdruk in de straat het hoogst en hebben bewoners zorgen geuit over de parkeerdruk. Hier worden enkel parkeerplaatsen weggehaald om de veiligheid en de inrichting te verbeteren. In het oostelijk deel is de parkeerdruk lager en worden parkeerplekken vervangen door groen.

Leefkwaliteit:

- In de straat komen ontmoetingsplekken door groen te combineren met zitplekken, zoals bij het winkelplein.
- Bestaand groen wordt uitgebreid en nieuw groen wordt toegevoegd, daarbij hebben bewoners aangegeven graag ecologisch versterkende bloemen in de straat te willen. Hier wordt bij de groenstroken en het plantsoentje tegenover De Savornin Lohmanplein dan ook richting aan gegeven. Hier komt een dat ecologisch wordt ingericht.
- Het uitgangspunt van het ontwerp is om alle bestaande bomen met een levensverwachting van >5 jaar te behouden. In de groenstrook die wordt aangelegd wordt boven en ondergronds ruimte gereserveerd om in de toekomst bestaande bomen in de laan te kunnen vervangen door bomen van de 1^e orde (>15 meter).
- Aan de westkant worden 3 bomen met een lage kwaliteit vervangen. Een waterleiding onder de bomen bleek de groei negatief te beïnvloeden. Daarom is ervoor gekozen om deze waterleiding te laten verleggen waardoor er goede groeiplaats kan worden aangelegd. Hierdoor hebben nieuwe bomen in de toekomst kans om uit te groeien tot gezonde grote bomen.
- Voor de nieuw aan te planten bomen is gekozen voor een mix van 3 soorten die aansluiten bij het bestaande laanbeeld en bijdragen aan biodiversiteit (linde, esdoorn en acacia).

2. Huidige situatie en schets nieuwe situatie

Wateroverlast/Hittestress:

- In het oostelijk deel van de straat wordt een regenwaterriool aangelegd om voldoende water te kunnen afvoeren bij hevige regenbuien. Deze ingreep is noodzakelijk om te voorkomen dat wateroverlast optreedt bij woningen en kwetsbare locaties.
- Om wateroverlast te beperken wordt er groen aangelegd en wordt bij de aanleg van de plateaus en parkeerplaatsen rekening gehouden met afwatering richting het Helperdiep en de Helperzoom.
- Om de kans op toekomstige wateroverlast in de straat te voorkomen, wordt neerslag deels afgebogen en naar oppervlaktewater geleid.
- Door de aanleg van ca. 1300 m² nieuw groen kan er meer water worden opgevangen en in het gebied worden vastgehouden om verdroging tegen te gaan.
- Om hittestress te beperken worden 3 nieuwe bomen gepland op het winkelplein.

Winkelplein:

- Om het plein te benadrukken en snelheid te remmen wordt ter hoogte van het winkelplein het asfalt van de straat vervangen door rode klinkers.
- Er komen twee grote groenvakken met zitmogelijkheid op het plein om ontmoeting te stimuleren.
- Het plein wordt aangelegd op gelijke met de hoogte van de straat. Hierdoor wordt de toegankelijkheid van de supermarkt een naastgelegen snackbar verbeterd.
- De plantvakken vormen een ruimtelijk accent in de straat. De vakken worden aangeplant met een mix van vaste planten en 2 sierkersen. Hierbij wordt een kleurrijk accent gezocht met de rest van de straat.

3. Schets winkelplein

Maatschappelijk draagvlak en participatie

De gemeente is sinds 2020 in gesprek met het Wijkcomité Helpman over de zorgen die in de buurt naar voren zijn gekomen over de verkeersveiligheid in de straat. Het schetsontwerp is met het Wijkcomité Helpman afgestemd en er is gekeken of de opmerkingen van bewoners hierin goed zijn meegenomen.

Samen met de supermarkt is een nieuw ontwerp gemaakt voor het winkelplein. Vanuit de supermarkt wordt financieel bijgedragen aan de aanleg van het plein.

Met de Werkgroep Toegankelijk Groningen is gesproken over de toegankelijkheid van de straat door onder andere blinden en slechtzienden en rolstoelgebruikers. In het nieuwe ontwerp worden op kruisingen verhoogde plateaus aangelegd, waardoor hoogteverschillen worden weggenomen. Door de goot wel iets verdiept aan te leggen wordt de trottoirrand toch voelbaar met een blindenstok.

In maart 2024 zijn de bewoners uitgenodigd om het ontwerp te komen bekijken. Bewoners zijn hier middels huis-aan-huis brieven, een nieuwsbericht in de gemeentelijke nieuwsbrief en een nieuwsbericht in de wijkkrant Helperbel, van op de hoogte gebracht. Er waren ongeveer 100 betrokken bewoners aanwezig. Bewoners waren blij dat er plannen zijn gemaakt om de snelheid van autoverkeer te verminderen. De hoge snelheid van het autoverkeer, het aantal parkeerplaatsen en de hoeveelheid auto's in de straat waren onderwerpen die de aanwezigen vaak noemden als zorg. Inwoners die niet aanwezig konden zijn hebben via e-mail en contactformulieren opmerkingen doorgegeven op het ontwerp. In de Samenvatting Bewonersreacties op ontwerp (bijlage II) staan de meest voorkomende reacties met daarbij of en hoe deze zijn verwerkt in het definitieve ontwerp.

4.. Reacties tijdens inloopbijeenkomst 19 maart 2024

In juni 2024 is met een aantal direct omwonenden van het plantsoentje op de hoek van de Doctor D. Bosstraat een aanvullende bijeenkomst geweest. Daarbij zijn wensen en ideeën opgehaald over het groenstrookje. Hieruit kwam een sterke wens naar voren voor een 'beleefplek' met een ecologische inrichting en daarbij eventueel een padje en zitplek. Deze ideeën zijn meegenomen in het ontwerp.

Financiële consequenties

De totale kosten voor de herinrichting van De Savornin Lohmanlaan zijn geraamd op € 1.630.000,-, inclusief plan- en voorbereidingskosten. Wij stellen voor om hier een investeringskrediet voor beschikbaar te stellen van € 1.056.500,- en deze te dekken uit onderstaande bronnen en programma's:

Dekking komt uit de volgende bronnen	
Programma Mobiliteit	€ 239.000,--
Reserve grondzaken	€ 104.000,--
Bijdrage ondernemers winkelplein	€ 80.000,--
Provinciale subsidie voor verkeersveiligheid	€ 294.500,--
Programma Leefkwaliteit – herwinnen openbare ruimte	€ 109.000,--
Programma Ruimtelijke Economie	€ 200.000,--
Gebiedsteam Zuid	€ 30.000,--
Totaal	€ 1.056.500,--

De bijdrage vanuit de reserve grondzaken is afkomstig van de grondverkoop voor uitbreiding van de supermarkt. Er is afgesproken dat dit wordt gebruikt om extra kwaliteit toe te voegen aan de omgeving.

De kosten voor aanleg van het regenwaterriool is geraamd op € 523.500,-- en wordt gedekt uit het uitvoeringsprogramma Groninger Water en Rioleringsplan (GWRP). De aanplant van nieuwe bomen is geraamd op €50.000,-- en wordt gedekt uit het Onderhoudsprogramma Stadsbeheer.

Met dit voorstel verwerken we de reservestorting en het investeringskrediet in de begroting. Dit levert de volgende begrotingswijzigingen op.

BEGROTINGSWIJZIGING INVESTERINGEN 2024 (x € 1000)						
DIRECTIE:	Stadsontwikkeling					
LOOPTIJD:	2024-2025					
Programma	Deelprogramma	Beleidsveld	Inc/str	Lasten	baten	Saldo te activeren
01 Economie en Ruimte	01.2 Mobiliteit	01.2.2 Impact op de directe omgeving	I	1.057	375	682
Totaal				1.057	375	682

BEGROTINGSWIJZIGING EXPLOITATIE 2024 (x € 1000)										
Programma	Deelprogramma	Beleidsveld	inc/str	Lasten	baten	Saldo voor res.mut.	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Saldo na res.mut.	
01 Economie en Ruimte	01.2 Mobiliteit	01.2.3 Slim en duurzaam	I	-239		239			239	
01 Economie en Ruimte	01.1 Economie en werkgelegenheid	01.1.3 Grondzaken	I			0		104	104	
02 Leefomgeving en Veiligheid	02.1 Kwaliteit leefomgeving	02.1.3 Leefkwaliteit	I	-109		109			109	
01 Economie en Ruimte	01.1 Economie en werkgelegenheid	01.1.2 Ruimtelijke econ. ontwikkeling	I	-200		200			200	
04 Dienstverlening en bestuur	04.2 College, raad, wijkontwikkeling en wijkvernieuwing	04.2.2 Wijkontwikkeling	I	-30		30			30	
01 Economie en Ruimte	01.2 Mobiliteit	01.2.3 Slim en duurzaam					682		-682	
Totaal				-578	0	578	682	104	0	

Risico's

De grondwerkzaamheden bestaan uit de aanleg van een regenwaterriool en het maken van groeiruinimte voor de aanplant van nieuwe bomen. Tijdens nog uit te voeren bodemonderzoek kan er sprake zijn van bodemverontreiniging of aanwijzingen naar archeologische resten. Aangezien een groot deel asfalt moet worden verwijderd bestaat tevens het risico op teerhoudend asfalt. In de raming is rekening gehouden met risico's, door het opnemen van een aantal risicoposten. Wanneer meerdere risico's optreden, of uit onderzoek blijkt dat de gevolgen van een risico groter zijn,

bestaat de kans dat de meegenomen risicoposten niet toereikend zijn. In dat geval moet worden gezocht naar aanvullende dekking om het probleem te kunnen oplossen.

Overige consequenties

---

n.v.t.

Vervolg

Het ontwerp wordt uitgewerkt naar een bestek voor de aanbesteding van de aannemer. Verwacht wordt dat in de eerste helft van 2025 met de uitvoering kan worden gestart.

Lange Termijn Agenda

Oktober 2024

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.